

de kunde erhøve Berettigelse dertil, saa vilde de paa mange Steder benytte den, hvorved ogsaa vilde vore vundet, at de directe tilgrændsende Lødselere vilde komme i Tanke om ogsaa at benytte Vandet, og naar der i det Hele taget blev bestemt, at den, der leder Vandet op, skulde lede det tilbage til Aaløbet, saa forekommer det mig, at den hele Tale om „noget Ubegrændset“ maatte falde bort. Jeg har nok forudsæet, at der vilde opstaae mange Vanskeligheder, at vedkommende Landbocommissioner vilde komme til at besvare mange vanskelige Spørgsmaal; men dette synes mig ikke maatte træde hindrende i veien for at give en saadan Bestemmelse, naar den ellers maatte vore til Nytte.

Unsgaard: Jeg vil aldeles ikke benægte, at det vistnok er en meget god Hensigt, man har haft ved dette Forslag, ligesom ogsaa, at det kan vore til stor Nytte, at Vandet kan afbenyttes af Andre end netop de tilgrændsende Lødselere; men paa den anden Side skal jeg bemærke, at det virkelig ikke lader sig opnaae paa saa let en Maade som ved den Bestemmelse, der her er bragt i Forslag. Da Fredg. af 1846 blev udarbejdet, havde jeg med denne Sag at bestille, og jeg gjenemgik dengang de betydeligste af de udenlandske Lovgivninger med Hensyn til Benyttelsen af Vand; navnlig foresandt jeg meget udførlige Bestemmelser med Hensyn til Vandløbene i det nordlige Italien; men jeg forstikker den ærede Forsamling, at, naar man skulde have benyttet disse Lovgivninger til et lignende Arbejde som det, der her er Spørgsmaal om, vilde der vore udførelset en Lov, der med Hensyn til dette ene Punkt var større i Omfang end alle de øvrige Vandløve tilsammen. Der var der meget udførlige Bestemmelser om Vandets Fordeling mellem hver især af de forskjellige Lødselere, det var næsten tilmaalt dem i pøttevæis; der fandtes endvidere mange Bestemmelser med Hensyn til Vandets Afbenyttelse, om dets Tilbageledning, om Erstatning derfor o. s. v. Dette er der aldeles ikke Tale om i det Forslag, der her foreligger, og jeg kan derfor heller ikke anbefale det til Vedtagelse af Forsamlingen; men det skulde paa den anden Side gjøre mig ondt, om

man i dets Forkastelse skulde see en Anthydning af, at der ikke behøvede at gjøres Noget ved denne Sag, og jeg skulde derfor henstille til de ærede Forslagsstillere, om de ikke vilde tage Forslaget tilbage.

B. Christensen: Jeg har ogsaa for mit personlige Vedkommende befundet mig i en noget vanskelig Stilling ligeoverfor dette Forslag. Efter min Overbeviisning vil den Dag ogsaa komme her i Danmark, hvor det, der her tilsigtes, kommer tilstede ad den ene eller den anden Vej. Jeg maa erkende med den ærede Landsthingsmand, der sidst havde Ordet, at vor Udvikling i den heromhandlede Retning paa ingen Maade er saa vidt fremfæredet, at der nu kunde vore Tale endogsaa om Muligheden af ved en Lovgivning og ved Instituter, man skabte gjennem denne, at bringe de fornødne Betingelser tilstede. Jeg har derfor ikke kunnet slutte mig til det gjorte Forslag og agter at votere derimod; men jeg vil dog forvare mig imod, at jeg derved skulde misfæende det fuldkomne Berettigede deri. Jeg troer kun ikke, at vi endnu ere modne nok dertil. Jeg troer ikke, det er muligt f. Ex. i dette Øieblik at skabe Landvæsencommissioner, der vilde vore dygtige nok til at gjenføre en Lovgivning om Bønds Afbenyttelse til ethvert Forhold, en Afbenyttelse, der endnu her tilands er saa lidet bekjendt, som den desvære er.

Ordføreren: Da Landvæsenets Ordning i Italien er kommen paa Tale, og en høitaget Minister allerede har sagt Endeel, turde jeg maaskee dertil føie nogle Ord, da jeg baade er godt kjendt med Landvæsen Lovgivningen i Italien, og selv har været der og besøgt Vandledningerne. Der er der to Slags Vandledninger; der er de gamle Vandledninger, som ere anlagte i Romernes Tid, og hvorfra Vandet ledes ved Kunst op paa Høiderne. Disse tilhøre Staten, og Vandet deraf sælges til Jordbrugerne. Der er dernæst de mindre Vandledninger, hvis Vand kun enkelte Jordbrugere have Ret til at benytte. Jeg har der været paa en Eiendom, hvor Brugerne (han var Jorpagter) betalte 4,000